

KẾT NỐI VỚI CHƯƠNG TRÌNH

HỌC SINH HỌC VỀ:

Tìm hiểu môi trường tự nhiên qua tài liệu và tham quan địa phương.

HỌC SINH HỌC ĐỂ:

1. Phát triển năng lực địa lí

Biết cách tìm hiểu môi trường tự nhiên qua tài liệu và tham quan tại địa phương.

2. Phát triển năng lực chung:

Vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học để giải quyết vấn đề trong tình huống mới.

3. Hình thành những phẩm chất

- Tích cực tham gia các hoạt động bảo vệ thiên nhiên và môi trường nơi sinh sống và học tập.
- Sử dụng vật dụng hằng ngày một cách tiết kiệm và hiệu quả; thường xuyên sử dụng vật dụng thân thiện môi trường và hạn chế sử dụng vật liệu gây ô nhiễm môi trường.

THỰC HÀNH TÁC ĐỘNG CỦA CON NGƯỜI ĐẾN THIÊN NHIÊN (1 tiết)

Học xong bài này, em sẽ:

Biết cách tìm hiểu môi trường tự nhiên qua tài liệu và tham quan địa phương.

I. NỘI DUNG

Hình 24.1. Sơ đồ thể hiện mối liên hệ giữa tác động của con người đến thiên nhiên

II. CHUẨN BỊ

Xây dựng kế hoạch học tập theo các nội dung sau:

1. Lựa chọn chủ đề: xác định nội dung ở mục I, chọn một chủ đề phù hợp (vấn đề xử lý nước thải của một cơ sở sản xuất công nghiệp; tác động của khí thải nhà máy đến môi trường không khí; ảnh hưởng của phân bón, thuốc trừ sâu... đến môi trường đất, nước, không khí...; vấn đề thu gom và xử lý rác thải ở khu du lịch...)

2. Xác định địa điểm, thời gian phù hợp với chủ đề, kế hoạch học tập và điều kiện thực tế ở địa phương (có thể chọn một khu du lịch; nhà máy, cơ sở sản xuất công nghiệp; cánh đồng, trang trại chăn nuôi gia cầm, gia súc, thủy sản...)

3. Tư liệu, thiết bị

– Sách giáo khoa, sách tham khảo, bài báo,...

– Các tài liệu từ internet.

– Dụng cụ xác định phương hướng.

– Dụng cụ thu gom và chứa mẫu vật.

– Phương tiện ghi hình, thu âm... (nếu có).

4. Phân công nhiệm vụ thành viên trong nhóm.

196

KHỞI ĐỘNG BÀI HỌC

- GV có thể chọn một trong hai phương án sau để khởi động bài học:
- + Phương án 1: GV sử dụng đoạn dẫn nhập đầu bài 23 SGK để giới thiệu bài học (Sử dụng câu hỏi đã có trong phần/ đoạn dẫn nhập hoặc câu hỏi khác theo mục đích của GV).
- + Phương án 2: Sử dụng các hình minh họa về tác động của con người đến thiên nhiên. Đặt câu hỏi tình huống và dẫn dắt vào bài học mới.

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC PHẦN II

Hoạt động khám phá 1: Thu thập thông tin

- Thời gian: tiết thực hành tại lớp và thời gian tự học tại nhà.
- Hình thức dạy học: hoạt động nhóm.
- Phương pháp, kĩ thuật dạy học: đàm thoại, sử dụng phương tiện trực quan.
- Phương tiện dạy học: hình ảnh, các tài liệu có liên quan,...

1. Mục tiêu: Thu thập thông tin cần thiết về môi trường tự nhiên nơi em sinh sống (đất, nước, không khí,...), hoạt động xả thải, hệ quả và biện pháp xử lí.

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC PHẦN II (tt)

2. Tiến trình tổ chức hoạt động:

Bước 1. GV giao nhiệm vụ cho HS

Mỗi nhóm phụ trách một chủ đề và thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Tóm tắt các hoạt động của con người gây tổn hại thiên nhiên, ô nhiễm môi trường trong Bài 23.
- Tóm tắt các thông tin về môi trường tự nhiên nơi em sinh sống: Đặc điểm, vai trò đối với con người (đất, nước, không khí,...), hoạt động xả thải, hệ quả và biện pháp xử lý từ các tài liệu, văn bản (do GV gợi ý) và internet (GV hướng dẫn và gợi ý).

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS trình bày nội dung kiến thức bằng các hình thức gợi ý: áp phích, sơ đồ tư duy, bảng so sánh,...

Bước 3. HS báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- Đại diện nhóm trình bày kết quả làm việc nhóm.
- GV nhận xét và đánh giá kết quả làm việc của các nhóm.

III. TỔ CHỨC HỌC TẬP TẠI THỰC ĐỊA

- Quan sát địa bàn tham quan.
- Ghi chép thông tin đầy đủ.
- Thu thập mẫu vật.
- Chụp hình hoặc ghi chú những thông tin quan trọng.
- Ghi nhớ lộ trình tham quan.
- Lưu ý: Học sinh cần phải thông tin và phân hồi với giáo viên trong quá trình tham quan.

IV. THỰC HIỆN VÀ BÁO CÁO SẢN PHẨM

1. Sắp xếp thông tin thu thập được theo chủ đề.
2. Kiểm tra các thông tin thu thập được với các nguồn tài liệu khác.
3. Trình bày sản phẩm:
  - Cá nhân: Trình bày các bước thực hiện một chuyến tham quan.
  - Nhóm: Viết bài báo cáo, vẽ lược đồ trí nhớ, sưu tập mẫu vật phù hợp với chủ đề đã chọn.
4. Rút kinh nghiệm từ các nhóm khác và ý kiến của giáo viên.

197

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC PHẦN III

Hoạt động khám phá 2: Tham quan tìm hiểu môi trường nơi em sinh sống

- Thời gian: đi thực tế.
- Hình thức dạy học: hoạt động nhóm.
- Phương pháp, kĩ thuật dạy học: đàm thoại gợi mở.
- Phương tiện dạy học: các vật dụng cần thiết khi đi tham quan ngoài thực địa.

1. Mục tiêu: Chuẩn bị và thực hiện chuyến tham quan thực địa xung quanh nơi HS sống.

2. Tiến trình tổ chức hoạt động:

Bước 1. GV giao nhiệm vụ cho HS

Mỗi nhóm phụ trách một chủ đề và thực hiện các nhiệm vụ sau:

Chuẩn bị:

- Phân công nhiệm vụ cho từng thành viên trong nhóm.
- Tìm hiểu và ghi lại các thông tin liên quan đến địa bàn tham quan: địa chỉ, đường đi, phương tiện di chuyển, số dân, hoạt động kinh tế chính,...
- Các phương tiện cần thiết: dụng cụ thu gom và chứa mẫu vật, sổ tay, phương tiện ghi hình, thu âm.

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC PHẦN IV

Hoạt động khám phá 3: Thuyết trình về hoạt động xả thải và bảo vệ môi trường ở địa phương

- Thời gian: 15 phút.
- Hình thức dạy học: nhóm nhỏ.
- Phương pháp, kĩ thuật dạy học: đàm thoại, sử dụng phương tiện trực quan.
- Phương tiện dạy học: máy chiếu, máy tính.
- Các bước tiến hành:

1. Mục tiêu: Trình bày được những hoạt động xả thải chủ yếu và tác động của nó đến môi trường nơi em sinh sống.

2. Tiến trình tổ chức hoạt động:

Bước 1. GV giao nhiệm vụ cho HS

- Giáo viên yêu cầu các nhóm chuẩn bị nội dung, hình thức cho bài thuyết trình theo kế hoạch.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ học tập

Chuẩn bị của HS:

- Cả nhóm đưa ra ý tưởng thiết kế bài thuyết trình.
- Thống nhất lựa chọn ý tưởng thiết kế bài thuyết trình.
- Nhóm trưởng lên kế hoạch xây dựng bài thuyết trình và phân công nhiệm vụ cho các thành viên:
  - + 1 – 2 người phụ trách chuẩn bị cơ sở vật chất: giấy khổ A4, A0; bút chì, bút màu, máy tính nối mạng,...
  - + 1 – 2 người phụ trách biên tập nội dung.
  - + 1 – 3 người phụ trách thiết kế sản phẩm.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- Ghi chép các thông tin về hoạt động xả thải, hệ quả và biện pháp xử lí rác thải, bảo vệ môi trường nơi em sinh sống phù hợp với chủ đề của nhóm.
- Thu thập mẫu vật về hoạt động xả thải, hệ quả và biện pháp xử lí rác thải, bảo vệ môi trường phù hợp với chủ đề của nhóm (nếu có).
- Chụp hình, ghi âm hiện trạng hoạt động xả thải, hệ quả và biện pháp xử lí rác thải, bảo vệ môi trường phù hợp với chủ đề của nhóm.

Bước 3. HS báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- Báo cáo kết hoạch thực hiện nhiệm vụ.
- Báo cáo nội dung đã thực hiện.

Bước 4. Đánh giá

GV nhận xét và đánh giá bài báo cáo của HS.

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC PHẦN IV (tt)

Bước 3. HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- Tiến hành thiết kế bài thuyết trình.
- + Trên giấy A0: ghi rõ tên nhóm, thành viên, tên chủ đề và nội dung chi tiết.
- + Trên powerpoint: các slide với nội dung, bố cục hợp lí, có kèm theo hình ảnh và video minh hoạ,...
- Tham khảo ý kiến GV về bài thuyết trình.
- Trưởng nhóm phân công nhiệm vụ lên báo cáo trước lớp cho các thành viên theo các hình thức:
  - + Một thành viên lên báo cáo, các thành viên khác lên hỗ trợ.
  - + Mỗi thành viên lên báo cáo một phần nội dung chủ đề.
- Các nhóm khác đưa ra ý kiến đánh giá về bài thuyết trình.
- GV nhận xét, đánh giá bài báo cáo của HS.

